

El queixal del seny

(ALDC, I, 52. El queixal del seny)

La designació majoritària és *queixal del seny* (no tenim en compte variants fonètiques com *quixal* o *sell*), documentada des del s. XVII. El valencià ha substituït el determinant per *enteniment* (*queixal de l'enteniment*), innovació exportada a l'eivissenc, com tants altres mots (*aliacrà* 'icterícia', *dacsa* 'blat de moro', *furó* 'fura', etc.), que no trobem a la resta de les Balears, resultat d'unes relacions econòmiques, marineres i religioses d'Eivissa amb les comarques valencianes. Els parlars

de la Franja han preferit el determinant *coneixement* (*queixal del coneixement*), el calc (*queixal del judici*) o la importació del castellà (*quixal del* [χ]uicio). El mall. i el men. *queixal extremer*, o simplement *extremer*, es diu per trobar-se les dents molars als extrems de la dentadura. Altres noms més locals són: *queixal avellaner* (87), perquè s'hi poden trencar les avellanes; *queixal del senderi* (99), amb un determinant afí a *seny*, *enteniment* o *coneixement*, ja comentat.

